

Prædiken til 1.s.e.Trin over Luk 12, 13-21

Lignelsen om den rige bonde

En i skaren sagde til Jesus: »Mester, sig til min bror, at han skal skifte arven med mig.« Men han svarede: »Menneske, hvem har sat mig til at dømme eller skifte mellem jer?« Og han sagde til dem: »Se jer for og vær på vagt over for al griskhed, for et menneskes liv afhænger ikke af, hvad det ejer, selv om det har overflod.« Og han fortalte dem en lignelse: »Der var en rig mand, hvis mark havde givet godt. Han tænkte ved sig selv: Hvad skal jeg gøre? For jeg har ikke plads til min høst. Så sagde han: Sådan vil jeg gøre: Jeg river mine lader ned og bygger nogle, som er større, og dér vil jeg samle alt mit korn og alt mit gods. Og jeg vil sige til mig selv: Så, min ven, du har meget gods liggende, nok til mange år. Slå dig til ro, spis, drik og vær glad! Men Gud sagde til ham: Din tåbe, i nat kræves dit liv af dig. Hvem skal så have alt det, du har samlet? Sådan går det den, der samler sig skatte, men ikke er rig hos Gud.«

Jeg havde egentlig først tænkt mig at berøre 100 året for genforeningen af Sønderjylland med resten af Danmark – men andre store begivenheder har præget verdens nyhederne den sidste uge - mange danskere har nok svært ved at forstå de begivenheder og store demonstrationer mod racisme – som bølger ind over landet i øjeblikket – mange af os tænker: ”jamen, det der med racisme er noget der foregår i Amerika – og det der med

slaver ligger jo flere hundrede år tilbage i Europa – og vi havde ikke slaver i Danmark, selvom der var danskere der tjente store penge på at fragte slaver til Amerika” – vi europæere har altid ment, at det var forfærdeligt som man undertrykte de sorte i USA – men nu lyder så fra demonstranter i DK at alle hvide mennesker i princippet er racister – og alle de hvide mennesker, der i sympati deltager i antiracisme demonstrationerne – får at vide, at de skal holde sig i baggrunden – og at der er visse slagord, de hvide ikke må råbe med på – og hvis man synes det er uretfærdigt eller omvendt racistisk – så får man at vide – at det er fordi hvide mennesker og især hvide mænd er privilegie blinde – som hvid mand forstår jeg ikke denne her undertrykkelse af farvede mennesker – fordi den ikke er inde i min horisont – jeg har ikke følt den racistiske undertrykkelse på egen krop - jeg er ikke i stand til at se det – og derfor bør jeg holde min mund – hvide skuespillere bør heller ikke vælges til at spille sorte mennesker på film - og selvom jeg er uddannet i at forstå biblen – så har jeg efter den tankegang heller ikke ret til at udtale mig om tekster der er flere tusind år gamle – og foregår i en hel anden kultur i Mellemøsten – til sidst er der slet ikke nogen, der må sige noget om noget som helst – og dagens evangelium om den rige bonde – kan man altså kun udtale sig om – hvis man selv er en rig bonde – heldigvis er Jesu lignelser netop fortællinger der overskrider både tid og sted – det er derfor de er så gode - og kan forstås og sige folk noget - hvad enten man nu er rig eller fattig, sort, eller hvid, ung eller gammel, mand eller kvinde –

hvis man er fattig og lever i et Uland – så vil den rige bonde være et symbol på alle mennesker i vores rige del af verden – selv en fattig mand i Danmark tilhører denne verdens overklasse – hvad enten han selv synes det eller ej – det er stadigvæk bedre at være på bunden af samfundet i Danmark end at være middelklasse i Somalia – vi er altså også privilegieblinde med hensyn til materielle goder og velfærd – alt det vi tager for givet – er ikke en selvfølge i store dele af verden – biblen og især Lukasevangeliet, som vi befinder os i med lignelsen om den rige bonde – har et meget negativt syn på rigdom og rige mennesker – de fattige kommer i paradiset og de rige ender i et meget varmt straffested - siger Lukas i lignelsen om den rige mand og Lazarus – som også hører til på dagen i dag på de ulige år – i den lignelse lever den rige mand i sus og dus og ser simpelthen ikke den fattige mand der tigger brødkrummer ved den rige mands dør – den fattige er slet ikke i den rige mands synsfelt – han er privilegieblind – hvad det er rigdommen gør ved den rige – bliver udpenslet i her i fortællingen om den rige bonde – hans overflod og rekordhøst beslaglægger simpelthen hele hans opmærksomhed – den bringer ham bekymringer om, hvordan han skal blive ved med at bevare sin rigdom – han bliver som dragen Smaug i Tolkiens fortælling om hobitten – dragen ligger på sin guldskat og vogter den for indbrudstyve – ja dragen kan slet ikke tillade sig at sove eller flyve en kort tur- for hvem ved hvad der kan ske i mellemtiden? – Jesus siger at vi ikke skal samle os skatte her på jorden – men samle os skatte i

himlen, som møl og rust ikke kan fortære – og ingen har haft stor glæde af at være den rigeste mand ude på kirkegården – for vi kommer nøgne ind i verden og må forlade den på samme måde – som det lød fra prædikerens bog lige før – den rige bonde vil bygge større lader for at bevare sin overflod og sine privilegier – det svarer lidt til os hvide privilegieblinde mennesker i Europa – der tror vi kan holde døden stangen med fitness og sund kost – og selvom vi tegner livsforsikringer – så er det jo ingen forsikring mod at døden kommer – og det er heller ikke en forsikring om evigt liv efter dette liv – det er det, den rige bonde bliver konfronteret med – når guds siger til ham: "Din tåbe, i nat kræves dit liv af dig - Hvem skal så have alt det, du har samlet?" – for den der samler sig skatte glemmer ofte at det gælder om at være rig hos Gud – det er det rigdommen gør ved mennesker ifølge Lukas – og hvis vi borer lidt i det – kan vi se at den rige bonde hele tiden siger jeg, jeg, jeg og mit, mit, mit – for den rige er ham der i fuldt alvor kan bilde sig ind – at han fuldstændig er sin egen lykkes smed – han skylder ikke nogen noget – alt hvad han har, har han gjort sig fortjent til – han behøves ikke andre – det er hans store fejl og syndefald – det er den riges privilegieblindhed i en nøddeskal – det er derfor Jesus siger at den rige bonde glemmer at samle skatte himlen – hvad betyder det så at samle himmelske skatte og være rig hos gud? – det jeg selv er nået frem til er – at man må droppe den store illusion om at man 100% er sin egen lykkes smed – for vi er tæt vævet sammen med de andre menneskers liv og skæbne –

med vores familie, vores land, Europa, resten af verdens befolkning, resten af jordklodens liv, hele universet - og som døbte og kristne deler vi liv og skæbne med Jesus selv - og igennem Jesus lever Gud i os - fra tidernes morgen levede mennesket i fælleskab med Gud - indtil syndefaldet - syndefaldet markerer at mennesket blev adskilt fra gud - og i næste generation hvor Kain slår sin bror Abel ihjel - at mennesket nu også er adskilt fra sin bror eller søster - det er derfor ordet synd i sin oprindelse betyder at mennesket er indkroget i sig selv - nærmest som om et menneske havde en usynlig spændetrøje på - som spærrer mennesket inde i sig selv - den rige mands ulykke er så - at hans rigdom bliver ved med at holde ham i den vildfarelse - at det her usynlige fængsel er godt og rigtigt - for han mangler jo ikke noget af verdens goder - det er den tragiske betydning af et andet Jesus ord: "Hvad hjælper det et menneske at vinde hele verden, hvis det menneske samtidig mister sin sjæl" - det er meningen med det tredobbelte kærlighedsbud. Du skal elske din Gud, din næste og dig selv - de tre hører uløseligt sammen og må ikke skilles ad - for du kan ikke sige du elsker Gud, hvis du hader din næste - og du bør elske gud, hvis du elsker din næste - for Gud har skabt både dig selv og din næste - uanset hudfarve - om den rige bonde må vi sige - at han nok kun elskede sig selv - det var hans ulykke og privilegieblindhed - hvis han vil have en skat i himlen - skulle han have stræbt efter et liv i Tro, håb og kærlighed! Amen!

Salmer:-783-163-46-774